25 November, 2025

Assistant Registrar of Political Parties, CPA Florence Birya on Radio 47 Breakfast Show, 7 – 8 am

Link:
https://www.facebook.com/Radio47Ke/videos/gumzo/735091705649350/?rdid=QMaezjaRGbXc5Hok

Muhtasari

Huu ni muhtasari wa mazungumzo na Bi. Florence Birya, Naibu msajili katika Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa (ORPP) nchini Kenya, kuhusu majukumu ya ofisi hiyo na mchakato wa kusajili chama cha siasa.

Mada Kuu: Majukumu ya Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa (ORPP) na utaratibu wa hatua Mazungumzo haya yalilenga kufafanua majukumu ya Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa (ORPP), pamoja na hatua za kina zinazohitajika katika usajili wa chama kipya cha siasa nchini Kenya.

1. Majukumu ya Kuu ya Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa (ORPP)

a) Kusajili na Kutayarisha Vyama vya Siasa

ORPP huhusika moja kwa moja na mchakato mzima wa kusajili vyama vipya, kuanzia hatua ya maombi ya jina, nembo, rangi na kaulimbiu, hadi kutoa usajili wa mpito na ule kamili. Ofisi inatajwa kama *"inavyowazalisha"* (midwife) vyama vya siasa vinavyoingia kwenye uwanja wa ushindani wa kisiasa.

b) Kudhibiti na Kusimamia Vyama

Baada ya usajili, ORPP inahakikisha vyama vinazingatia Sheria ya Vyama vya Siasa (Political Parties Act). Usimamizi unahusisha:

- Taratibu za ndani,
- Uongozi,
- Wanachama,
- Uendeshaji wa shughuli za chama.

c) Kusimamia Uteuzi (Party Nominations)

ORPP inahakikisha vyama vinaendesha mchakato wa uteuzi wa wagombea kwa njia inayozingatia sheria, kanuni, na uwazi.

2. Mchakato wa Usajili wa Chama cha Siasa: Hatua kwa Hatua

Usajili unajumuisha hatua mbili kuu:

1. *Usajili wa Mpito (Provisional Registration)*
2. *Usajili Kamili (Full Registration)*

HATUA YA KWANZA: Usajili wa Mpito

1. Ombi la Jina, Nembo, Rangi na Kaulimbiu

- Mwombaji huwasilisha jina, nembo, rangi na kaulimbiu anazokusudia kutumia.
- Ada ya utafutaji ni KSh 500.
- Rangi lazima ziwe mchanganyiko (si rangi moja) ili kuzuia mkanganyiko na kulinda utambulisho.

2. Uhakiki wa ORPP

- ORPP hutathmini iwapo jina/rangi/nembo:
    - Tayari zipo,
    - Zinafanana mno na zilizopo,
    - Ni za kukera au kupotosha.

3. Cheti cha Maalum (Party Particulars)

- Baada ya kupitishwa, mwanzilishi hupokea hati ya kutumia vigezo vya chama kwa muda wa siku 90.
- Zikikosa kutumika ndani ya muda huo, zinatolewa kwa mtu mwingine.

HATUA YA PILI: Usajili Kamili

1. Kuwasilisha Maombi Kamili

Mwanzilishi anawasilisha maombi kwa kutumia vigezo vilivyohifadhiwa.

2. Nyaraka Muhimu

Chama kinapaswa kuwasilisha:

- Katiba ya Chama, ikieleza muundo, uongozi, maamuzi, wanachama, utatuzi wa migogoro, na taratibu za kuvunjwa kwa chama.
- Kanuni za Uteuzi na Uchaguzi ndani ya chama.
- Itikadi ya Chama, inayobainisha misingi na misimamo ya chama.
- Minutes za Waanzilishi Watatu zinazoonyesha azimio rasmi la kuunda chama.

3. Masharti ya Kisheria na Uwakilishi

a) Idadi na Muundo wa Waanzilishi

- Waanzilishi lazima wawe watatu.
- Lazima watoke maeneo au makabila tofauti kuhakikisha tabia ya kitaifa (*national character*).
- Lazima kuwe na usawa wa kijinsia kulingana na kanuni ya 2/3.

b) Mwakilishi Mkuu

Mmoja wa waanzilishi huteuliwa kuwa mwakilishi atakayesaini nyaraka na kuwasiliana na ORPP.

c) Muda wa Mchakato

- Maombi ya *particulars* ya chama yawasilishwe ndani ya siku 30 baada ya kuanzisha chama.
- Usajili kamili unaweza kuchukua hadi siku 90.

4. Uchunguzi (Vetting) wa Waanzilishi

Waanzilishi hutakiwa kuwasilisha:

- Hati ya Tabia Njema (DCI)
- Uthibitisho wa Kulipa Kodi (KRA)
- Tamko la Mali (EACC)

ORPP hushirikiana na DCI, KRA, na EACC kuhakikisha uwazi na uadilifu.

5. Tovuti na Usajili wa Wanachama

Vyama vinahimizwa kuwa na:

- Tovuti rasmi,
- Mfumo wa usajili wa wanachama mtandaoni,
- Mifumo ya kutoa taarifa kwa wananchi.

6. Tangazo kwa Umma (Gazeti)

Baada ya kukamilisha uchunguzi, maelezo ya chama huchapishwa katika Gazeti la Serikali, ili umma utoe pingamizi, ikiwa jina linakinzana na chama kingine, au ikiwa kuna tuhuma zinazowahusu waanzilishi.

Hitimisho

Mchakato wa usajili wa chama cha siasa nchini Kenya ni wa kina na unaolenga:

- Kukuza demokrasia,
- Kuhakikisha vyama vina misingi madhubuti ya kitaifa,
- Kulinda uwazi, uwajibikaji na uadilifu.

ORPP ina jukumu muhimu katika kuhakikisha vyama vinaundwa, vinaendeshwa, na vinashindana kwa misingi ya sheria, usawa na maadili ya kitaifa.

Transcript (toleo lililohaririwa)

RADIO 47:

Naibu msajili wa vyama vya siasa, karibu sana studio za Radio 47 hapa Nairobi.

NAIBU MSAJILI:

Asante sana. Kwanza nianze kwa kuwasalimia wasikilizaji wetu. Nashukuru kwa mualiko huu. Nimefurahi kufika hapa ili, kwa niaba ya Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa, tuweze kuwaelimisha Wakenya kuhusu masuala ya kisiasa, waelewe vyama vinasajiliwaje, wanawezaje kujiusisha, manufaa yake ni yapi, majukumu ya Ofisi ni yapi, na tunafanya kazi zetu kivipi.

Ni muhimu tuhamasishe Wakenya, hasa wakati huu tunapoelekea kwenye chaguzi. Kuna uchaguzi mdogo unaokuja, na kwa ujumla tuko katika mazingira ya uchaguzi.

Nijitambulishe: Mimi ni Florence Birya, Naibu msajili wa vyama vya siasa nchini Kenya, kwa Kiingereza, *Assistant Registrar, Office of the Registrar of Political Parties.* Hapo ndipo ninafanya kazi, na tunahudumia Wakenya wote.

RADIO 47:

Kwa hivyo una uzoefu mkubwa katika masuala ya usimamizi wa vyama, na umekuwa muda mrefu katika ofisi hii. Sasa kwa sababu chaguzi ziko karibu, ni vizuri utueleze majukumu yenu kwa ufupi kama Ofisi ya Msajili wa Vyama vya Siasa.

NAIBU MSAJILI:

Ni kweli. Tunahusika moja kwa moja na mchakato wote wa uchaguzi kwa sababu hakuna uchaguzi bila vyama vya siasa. Wagombea wote wanatoka kwenye vyama vya siasa.

Sisi mara nyingi husema tunafanya kama wakunga, *midwife*, kwa sababu vyama vyote tunavizalisha kupitia usajili, halafu ndivyo vinavyowasilisha wagombea kwa ngazi zote za uchaguzi, kuanzia MCA hadi Mbunge, Seneta, na nafasi nyingine.

Majukumu yetu makuu ni mawili:

1. Kusajili vyama vya siasa.
2. Kuviregulate, yaani kusimamia na kuhakikisha vinatekeleza sheria.

Chama kina viongozi na kina wanachama. Tunaposimamia chama, tunasimamia taasisi nzima na pia mienendo ya wanachama wake.

Kwa hivyo hata wakati wa *party nominations*, sisi hatuendeshi mchakato lakini tunau-regulate, tunafuata kuona kama unatekelezwa kwa kufuata sheria.

RADIO 47:

Kwa mfano, Emmanuel Mwashumbe anataka kusajili chama kinachoitwa *Speaker Party of Kenya* au *Radio Party of Kenya.* Anaanzia wapi?

NAIBU MSAJILI:

Asante. Usajili wa chama (si mwanachama) una hatua mbili:

1. Usajili wa mpito (provisional registration)
2. Usajili kamili (full registration)

Kabla ya yote, chama lazima kiwe na jina. Kwa hivyo Emmanuel anapaswa kuja kuomba jina hilo: *Radio Party of Kenya.*

Hata hivyo inaweza kuwa jina hilo tayari lipo, au linafanana na lingine kama *Radio National Party*. Kwa hivyo lazima uombe jina, nembo, rangi za chama, na ufupisho wa jina (short form). Vyote hivi vinapitia kwa Msajili ili kuthibitishwa.

RADIO 47:

Kwa hiyo hatua ya kwanza ni kuja kwa Msajili wa Vyama. Mimi, Mwashumbe, nasema nataka kusajili *Radio Party of Kenya*. Mnapokea jina na kufanya upekuzi?

NAIBU MSAJILI:

Ndiyo. Na unapewa ada ya utafutaji, *search fee*, ya shilingi miyamoja tano (500). Hiyo ndio ada ya kuangalia kama jina lipo kwenye rejesta ya majina ya vyama vilivyosajiliwa.

Tunatazama:

- Ikiwa jina tayari limetumika,
- Ikiwa linafanana sana na jingine,
- Au kama ni jina linaloweza kukera (*offensive*).

  Jina linapaswa kuwa la heshima na lenye maana nzuri, mfano *Radio Party* hilo ni sawa.

RADIO 47:

Kwa hivyo nikija na jina *Radio Party*, mmeangalia na kuona halipo. Sasa hatua inayofuata?

NAIBU MSAJILI:

Baada ya jina kupitishwa, tunakupa ruhusa ya kulitumika. Lakini hiyo haimaanishi tayari una chama, umepata tu jina la kutumia kwa mchakato wa usajili.

RADIO 47:

Kwa hivyo ni sawa kutumia jina?

NAIBU MSAJILI:

Ndiyo, unaweza kutumia jina, lakini bado huna chama kilichosajiliwa.

(Sehemu iliyorudiwa mara nyingi nimesafisha bila kuondoa hoja.)

RADIO 47:

Na pia natakiwa nipate ufupisho wa jina, mfano R.P?

NAIBU MSAJILI:

Ndiyo, au mfano *Radio Party Kenya (RPK)*.

Tunazo karatasi tunazoita *party particulars*, hizo ndizo zinazoonyesha jina, rangi, nembo, na ufupisho uliothibitishwa.

RADIO 47:

Kabla ya kuendelea: Rangi ni muhimu. Kwa sasa ODM wanatumia orange, KANU wanatumia red, wengine blue… Kwa nini rangi moja haitoshi siku hizi?

NAIBU MSAJILI:

Rangi moja haitoshi kwa sababu kuna vyama vingi sana. Kombinisheni ya rangi mbili au zaidi inazuia kuchanganyikiwa.

Rangi ni sehemu ya utambulisho wa chama, party identity.

Ukisikia orange unafikiria ODM. Ukisikia red unajua chama kingine. Rangi na nembo lazima zikitofautiane ili kuondoa mkanganyiko.

RADIO 47:

Sasa tumeafikiana juu ya rangi, nembo, kaulimbiu, na ufupisho wa jina. Hatua inayofuata?

NAIBU MSAJILI:

Hatua ya pili ni muda wa kutumia *party particulars*. Kwa mujibu wa sheria, una siku 90 kuanza kuyatumia na kufanya maombi ya usajili.

Ukizikalia bila kuzitumia, Msajili anaweza kuzifuta na mtu mwingine anaweza kuja kuzichukua. Huwezi kuchukua rangi, jina, au nembo na kuzikalia bila hatua.

Baada ya hapo sasa tunaingia kwenye kazi kubwa: maombi ya usajili kamili.

Wakati wa maombi ya usajili, lazima ulete:

1. Katiba ya Chama (Constitution)
2. Sheria za uchaguzi na uteuzi wa chama (Rules of Nomination and Election)
3. Itikadi ya chama (Ideology)
4. Minutes za waanzilishi watatu wakionyesha mmeamua kuanzisha chama.

Mwashumbe, samahani, huwezi kusajili chama ukiwa mtu mmoja. Sheria inasema chama cha siasa ni *mikusanyiko* ya Wakenya, *an association*, walio na itikadi au falsafa inayofanana. Kwa hivyo lazima muwe angalau watu watatu, sio mtu mmoja.

Kwa sababu watu watatu, wale “founders”, hawa ndiyo wanaketi chini, wanaandika dakika za mkutano, na wanaamua kwamba wanataka kusajili chama. Lazima kuwe na hizo minutes zinazoonyesha uamuzi wa kusajili chama.

Hiyo nayo ni sharti.

Radio 47

Siku 90?

NAIBU MSAJILI:

Ndiyo, siku 90. Nimekueleza pia zile siku 30 za mwanzo za chama.

Na zile particulars za siku 30…

Kati ya hawa watu watatu, lazima mmoja ateuliwe kuwa mwakilishi. Huyu ndiye atawasiliana na Msajili, kwa sababu si wote wanaweza kuandika barua kwa wakati mmoja.
Kwa mfano, kama Mwashumbe ameteuliwa kwa niaba yetu watatu, basi yeye ndiye ataandika barua ya maombi na kutia saini.

RADIO 47:

Kwa hivyo hawa "founders" mnagawana majukumu?

NAIBU MSAJILI:

Mnaweza kugawana majukumu, lakini kisheria si lazima. Hata hivyo, lazima hao waasisi wasipungue watatu, na lazima kuwe na uwiano wa kijinsia , yaani angalau mmoja awe wa jinsia tofauti, kulingana na kanuni ya one-third gender rule.
Kwa hivyo kama wanaume ni wawili, lazima mmoja awe mwanamke, au kinyume chake.
Pia, hawa hawapaswi kuwa wote kutoka kabila moja au eneo moja. Haiwezekani kusema Mwashumbe, Mwakideu na Mwangile , wote wataita , wanatengeneza chama cha Kitaifa.
Kama ni watatu, lazima waakilishe makabila au maeneo tofauti nchini.

RADIO 47:

Kwa hivyo lazima kuonyesha Kenya nzima?

NAIBU MSAJILI:

Ndiyo. Hauwezi kuwa watu wa kabila moja peke yao.

RADIO 47:

Lakini inawezekana kuwa watu wa sehemu moja kama ni watatu?

NAIBU MSAJILI:

Kisheria haipendekezwi. Katiba ya Kenya, Article 91, iko wazi: chama lazima kiwe na *national character*.
Hiyo inaanza na waasisi.

RADIO 47:

Hatua ya pili ni gani?

NAIBU MSAJILI:

Hatua ya pili ni *constitution ya chama* , Instructure.

Hapo tunataka kuona mambo kama:

- jina la chama
- uongozi na muundo wa maamuzi
- majukumu ya kila kitengo cha chama
- utaratibu wa kutatua migogoro
- jinsi ya kuwa mwanachama
- jinsi ya kugombea nafasi za chama au kuteuliwa
- utaratibu wa kuvunja chama
- chanzo cha fedha za chama na jinsi zitatumika

Halafu tutaangalia kama katiba ya chama inaendana na sheria na pia na *ideology* ya chama.

RADIO 47:

Ideology ni nini hasa?

NAIBU MSAJILI:

Kwa kifupi tunasema ni madili ya chama.

RADIO 47:

Madili ya chama?

NAIBU MSAJILI:

Ndiyo. What are the beliefs of the party? What are the ideal principles of the party?

RADIO 47:

Kama tunaamini hatutaki violence?

NAIBU MSAJILI:

Yes.

Kama mko for democracy, ama conservative leadership, liberty, devolution, hizo zote ni ideology. Sasa ninyi mkija mkisema ideology ni moja wenu, hiyo ndiyo inaongoza chama.

RADIO 47:
Kwa hivyo naweza kuandika ideology yangu nikifika pale file nikajua kama Omondi aliandika hivi, basi yangu pia iwe kama hiyo?

NAIBU MSAJILI:
Ndiyo. Chama cha Kenya party, kama kimeandika hiyo ideology, basi wewe ukitaka unaweza kujiunga nao na kuendeleza ideology yao.

RADIO 47:
Is it possible kupata data ya registered parties na ideology zao? Ili nisipriki kitu tayari iko.

NAIBU MSAJILI:
Every party has a statement of ideology. Ukienda website ya ORPP utapata kila chama kimeorodheshwa na party particulars, including ideology, address, head office, na details nyingine.

Na tunasema utakapoanzisha chama lazima pia uwe na website. Tumehimiza vyama kuwa na online registration platforms. Ili wananchi waone constitution, application forms, na maelezo ya chama.
Wale watu watatu lazima wafanyiwe vetting. Manake chama kinaweza kuongoza nchi. Lazima hawa watu watatu wawe wa madili mema.
Kwa hivyo watajaza vetting forms, wataleta certificate of good conduct ya DCI, KRA clearance, EACC declaration, ID na passport photos. Tunaenda kwa government agencies kuthibitisha taarifa hizo.

RADIO 47:
Sasa tumeona upande wa chama. Lakini upande wa kuwa mwanachama wa chama pia kuna process…

NAIBU MSAJILI:
Hakuna.

NAIBU MSAJILI:
Baada ya gazette notice tutakuambia ulipe shilingi 100,000 ndio tukupatie certificate of provisional registration. Hiyo ni hatua ya kwanza. Utalipa na e-citizen.

RADIO 47:
Lakini Mwashumbe kwa sasa anaonekana kama mgombea wa ODM. In such a situation, amevunja sheria?

NAIBU MSAJILI:
Sasa tukifika membership… lakini wacha niruke. Mtu akishakuwa mwanachama halafu aende kupigia debe chama kingine, kuna sheria. Chama kinaweza kuchukua disciplinary action. Pengine alienda akaimba na wengine bila nia mbaya, chama kinaweza msamehe.
Lakini pia Political Parties Act Section 4A iko clear: chama kinaweza "deem a member to have resigned."

Mtu yoyote anayepigia debe chama kingine, ama anaenda kusajili chama kingine, ama amejiunga na chama kingine, chama kinaweza kusema huyo amejiuzulu ki-automatic.

RADIO 47:
Ninyi mnaingilia hapa? Sema usajili wa chama? Kwa hivyo ni ya party, ni kazi ya party.

NAIBU MSAJILI:

Manake wanachama ni wa chama.

RADIO 47:
Can I report to you? As a party, can I report that our member, jameni, tumemsajili na amekuwa kwenye register yenu pale file, lakini kuna vile tunamuona aki misbehave?

NAIBU MSAJILI:ya

Sawa. Lakini sasa hata chama yenyewe inajua, manake katika sheria, ukienda Political Parties Act, Section 4A, iko very clear. The party can deem a member to have resigned.

Mtu yeyote ambaye anapigia debe chama kingine, ama anaenda kusajili chama kingine, ama amejiunga na chama kingine, chama kinaweza kumdhamini kwamba ame-resign. Sio lazima a-resign kwa maandishi.

But by participating in another party's activities and policies, promoting another party's ideology, or joining the formation of another party, the party can deem this member to have resigned.

Tatu. Chama kinaweza ku-expel. Kwa hivyo kuna mambo matatu chama kinaweza kufanya, na chama kina nguvu kisheria kufanya hayo mambo matatu.
Kumbuka, huyu mwanachama ameenda sasa kupigia debe chama kingine, kwa hivyo roho yake haiko tena kwa chama. Kisheria chama kinaruhusiwa. Kama nilivyosema, Section 14B(1)(a) ya Political Parties Act inasema chama kinaweza kumdhamini member kwamba ame-resign, ameenda kwa chama kingine.

RADIO 47:

Okay.

NAIBU MSAJILI:

Process kwanza ni kumuita na kumwambia, *"Tunaku-dhamini."*
Wewe, we have deemed you to have resigned because you are no longer interested in the ideology of our party.
Wakishamwambia hivyo, sasa wanaleta barua kwa Msajili. Wanampatia nafasi ya kujitetea. Pengine ataonewa vibaya au amepigiwa ripoti vibaya, so atajitetea.
Lakini akishindwa kujitetea, basi chama kitaandika barua kwa Msajili kutuambia:
"We have deemed this member to have resigned from the party. Remove him/her from our register."
So Msajili ataangalia utaratibu gani ulifuatwa, kwa sababu lazima waeleze utaratibu walioutumia.

RADIO 47:

Through deeming.

NAIBU MSAJILI:

Kwa hivyo Msajili ataangalia kama utaratibu ulifuatwa na kama huyu mwanachama alipatiwa an opportunity for fair hearing.

RADIO 47:

Okay.

NAIBU MSAJILI:

Kama hamjamuita na kumwuliza ajitete, na mnamtoa tu bila hiyo, haitawezekana.
Lakini kama alipata nafasi ya kujitetea na akashindwa, hiyo ndiyo tunaita *opportunity for fair hearing.*

Kama utaratibu ulifuatwa na akashindwa kujitetea, basi maombi ya kumtoa kwenye chama sisi (Msajili) tutayashughulikia.

RADIO 47:

Nataka niingie kwenye suala la kumalizia hiki mazungumzo.
Kusema kweli, Kenya inapenda coalitions. Chama inapenda coalitions sasa.
Mara nyingi unakuta vyama viko na nia ya kusema *"Tuungane, tuungane, tutengeneze miungano."*

Miungano iko mingi sana hapa nchini Kenya.

The process ya kusajili chama, ambayo umetueleza, je, ni the same process ya kusajili coalition ama inatofautiana mahali?

NAIBU MSAJILI:

Kuna tofauti kidogo. Tumefika Provisional Registration
Certificate of Provisional Registration imeshapeanwa.
Sasa, hiki chama kiko na Provisional Certificate hakiwezi kugombea katika uchaguzi. Hakiwezi.
Lazima kipate *Full Registration.*
Kwa hivyo haraka, wakona siku 270 (miezi tisa) kufanya maombi na kufanyiwa Full Registration.

Kuna mambo fulani lazima wafanye:

- Kusajili wanachama wasiopungua elfu moja, ambao pia ni registered voters,
- Katika counties zisizopungua 24,
- Kuwa na members 1,000 in each of those counties,

- Kufungua ofisi katika hizo county 24,
- Kuwa pia na Head Office,
- Kutengeneza Governing Body, officials wa chama at the national level na katika county zote 47,
- Kuhakikisha kwamba katika governing body kuna gender balance, minorities, youth, marginalized groups, na PWDs included.

Wakishamaliza hayo yote na wametupatia address ya ofisi kuu ya chama, sisi tukiletewa, tutaenda ku-inspect hizi party offices.

RADIO 47:

Zote?

NAIBU MSAJILI:

Kwa zote.
Zile angalau 24 in each of the 24 counties, halafu na Head Office, tutazitembelea zote.

RADIO 47:

Kuna kitu mnaitaji kiwe katika hizi offices wakati mnafanya inspection?

NAIBU MSAJILI:

Kitu ya kwanza: tuhakikishe kwamba ofisi iko wazi na inahudumia wananchi, yaani members.
Pili: tuhakikishe kwamba ofisi ina stakabadhi za chama kama vile:

- Katiba ya chama,
- Sheria,
- Ideology ipo pale,
- Recruitment forms ziko pale,
- Na vile vile register ya wanachama, member register, iwepo kwa kila ofisi, hata za county.

Tukithibitisha kwamba wanachama, at least elfu moja kwa kila county ya zile 24, wapo, tutahakikisha kwamba ile sajili iko sawa.

Tukithibitisha kila kitu kiko sawa, tutasema tumefika mwisho, kila kitu kiko shwari.
Tutawaomba wafanye malipo, KSh 500,000 (nusu milioni).
Wakishalipa, tunawapatia certificate ya Full Registration.

RADIO 47:

Sawa.

NAIBU MSAJILI:

Halafu tena tunaweka kwa gazeti. Tunasema sasa hiki chama kimesajiliwa.
Kwa sasa tukona vyama 91.

Fully registered.

Ambavyo vinaweza kushiriki uchaguzi. So tukitoa hiyo certificate, tunaweka tena kwa gazeti kuwaambia Wakenya kwamba tumesajili chama kingine, sasa tumefika 91.

About coalition parties
Kwa sasa tukona viwili, Azimio Coalition Political Party: Hiyo ni mungano lakini vile vile ni chama.
Azimio Coalition Party na Azimio Political Party.
Coalitions za kawaida tukona Kenya Kwanza na tukona Kenya Democratic Coalition.

Kwa hivyo nataka tufahamu tofauti:

- Kuna coalition, mungano wa vyama,
- Na kuna coalition political party, ambayo inasajiliwa na inapewa certificate of full registration.

Members wa coalition ni vyama, sio mwananchi mmoja.
Na hakuna chama kinaweza kuwa kwa miungano zaidi ya mmoja. Ukiwa Kenya Kwanza, lazima utoke kabla uingie coalition nyingine.

-end-